

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 VIII**Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023****Nr. 8****NOTA VAN WIJZIGING**

Ontvangen 2 november 2022

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

De begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023 komt te luiden:

Tabel 1 Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	52.953.242	53.253.766	1.665.440
	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap			
	Beleidsartikelen	52.599.590	52.902.114	1.664.873
01	Primair onderwijs	14.369.835	15.192.716	9.208
03	Voortgezet onderwijs	10.540.967	11.189.294	7.391
04	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	7.166.368	5.541.718	4.000
06	Hoger beroepsonderwijs	4.447.496	4.466.326	1.213
07	Wetenschappelijk onderwijs	6.743.221	6.705.031	16
08	Internationaal beleid	19.251	19.250	99
09	Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	220.502	223.401	6.500
11	Studiefinanciering	5.516.325	5.516.325	1.233.363
12	Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	73.732	73.732	2.086
13	Lesgelden	15.667	15.667	262.124
14	Cultuur	641.444	1.209.069	4.537
15	Media	1.131.778	1.128.228	134.235
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid	1.705.727	1.601.116	101
25	Emancipatie	7.277	20.241	0
	Niet-beleidsartikelen	353.652	351.652	567
91	Nog onverdeeld	0	0	0
95	Apparaat Kerndepartement	353.652	351.652	567

Toelichting

Algemeen

In deze nota van wijziging wordt € 83,0 miljoen toegevoegd aan de OCW-begroting over de periode van 2023 tot en met 2027. Van deze middelen wordt € 13,0 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Aanvullende Post voor de investering doorstroom beroepskolom in het Middelbaar beroepsonderwijs. Daarnaast wordt vanuit het Nationaal Groiefonds voor het voorstel «De revolutie van zelfdenkende moleculaire systemen» € 70,0 miljoen overgeheveld naar de OCW-begroting binnen de begrotingshorizon. In totaal is tussen 2023 en 2029 € 96,9 miljoen beschikbaar gesteld voor dit project.

Voor de investering doorstroom beroepskolom wordt er op Artikel 4 in 2024 € 19,0 miljoen en in 2025 en verder € 17,0 miljoen beschikbaar gesteld. In de jaren 2024 tot en met 2026 wordt respectievelijk € 19,0, € 17,0 en € 17,0 miljoen geherprioriteerd binnen de OCW-begroting. De middelen komen van diverse artikelen binnen de OCW-begroting. Vanaf 2027 wordt hiervoor € 13,0 miljoen van de Aanvullende Post gehaald uit de CA enveloppe Kwaliteit. Tevens wordt er vanaf 2027 € 4,0 miljoen geherprioriteerd binnen de OCW-begroting. In de ontwerpbegroting 2023 was hiervoor reeds budget oplopend tot € 33,0 miljoen structureel gereserveerd. Hiermee komt in totaal structureel € 50,0 miljoen beschikbaar voor de doorstroom beroepskolom, zoals ook opgenomen in de Kamerbrief over de Werkagenda mbo.

Daarnaast wordt er binnen Artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwassenen-educatie) € 142,2 miljoen beschikbaar gesteld voor een goed carrièreperspectief voor onderwijspersoneel binnen de mbo-sector, zoals eveneens opgenomen in de Kamerbrief over de Werkagenda mbo. Deze middelen zijn afkomstig van de Salarismix Randstadregio's (€ 52,2 miljoen) en het vrije deel van de kwaliteitsafspraken (€ 90,0 miljoen).

Tot slot wordt op Artikel 4 de verplichtingenruimte verhoogd in 2023 ten behoeve van de werkagenda mbo. De mbo-scholen krijgen in 2023 een beschikking voor de middelen uit de kwaliteitsafspraken 2024–2027 in het kader van de Werkagenda mbo. Hierdoor wordt de verplichtingenruimte in 2023 verhoogd met € 1,6 miljard en voor de periode 2024 tot 2027 wordt deze verplichtingenruimte jaarlijks verlaagd met circa € 540,0 miljoen.

In deze nota van wijziging worden ook de middelen van het Nationaal Groiefonds project «De revolutie van zelfdenkende moleculaire systemen» overgeheveld. De verplichting voor dit project wordt geheel in 2023 aangegaan. De uitgaven zullen plaatsvinden in 2023 tot en met 2029. In totaal gaat het om € 96,9 miljoen.

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Art 3. Voortgezet onderwijs

Het financieel instrument bekostiging op Artikel 3 wordt in 2024 € 9,5 miljoen, in 2025 en 2026 € 8,5 miljoen en in de jaren daarna € 2,0 miljoen verlaagd ten behoeve van de investering in de doorstroom in de beroepskolom. Het betreft een extensivering op de bekostiging uit de regeling resultaatafhankelijke bekostiging voortijdig schoolverlaten en voortgezet onderwijs. Dit bedrag zal gebruikt worden om vmbo-, mbo- en hbo-instellingen te stimuleren om onderwijsprogramma's zo af te stemmen dat deze naadloos op elkaar aansluiten. Hierdoor kunnen

studenten zonder onnodige drempels doorstromen binnen het beroepsonderwijs.

Art 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Binnen het financieel instrument bekostiging vinden enkele verschuivingen plaats. De huidige regeling «Salarismix Randstadregio's» wordt vanaf 2024 beëindigd. De beschikbare middelen van structureel € 52,2 miljoen worden vanaf 2024 toegevoegd aan het investeringsbudget van de Kwaliteitsafspraken conform de afspraken in de Werkagenda mbo. Daarnaast wordt het vrije deel van de kwaliteitsafspraken vanaf 2024 structureel met € 90,0 miljoen verlaagd. Deze € 142,2 miljoen wordt gekoppeld aan de doelstelling voor een goed carrièreperspectief voor onderwijspersoneel binnen de mbo-sector.

Het financieel instrument subsidies (regelingen) wordt in 2024 met € 19,0 miljoen en vanaf 2025 structureel met € 17,0 miljoen verhoogd. Deze structurele investering is bedoeld voor de bevordering van de doorstroom in het beroepsonderwijs. Deze additionele investering wordt gefinancierd uit de CA-enveloppe Kwaliteit en verschillende herprioriteringen binnen de OCW-begroting. Met deze nieuwe subsidieregeling van in totaal € 50,0 miljoen worden vmbo-, mbo- en hbo-instellingen gestimuleerd om onderwijsprogramma's zo af te stemmen dat deze naadloos op elkaar aansluiten. Hierdoor kunnen studenten zonder onnodige drempels doorstromen binnen het beroepsonderwijs.

De verplichtingenruimte op Artikel 4 wordt in 2023 verhoogd met € 1,6 miljard en voor de periode 2024 tot 2027 wordt deze verplichtingenruimte jaarlijks verlaagd met circa € 540,0 miljoen ten behoeve van de beschikkingen voor mbo-scholen van de middelen uit de kwaliteitsafspraken 2024–2027 in het kader van de Werkagenda mbo.

Art 6 en 7. Hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs

Het financieel instrument bekostiging wordt op Artikel 6 met in totaal € 17,4 miljoen en op Artikel 7 met € 9,1 miljoen verlaagd in de jaren 2024 tot en met 2026. Vooruitlopend op de afschaffing van de in 2018 ingevoerde maatregel halvering collegegeld wordt een deel van de hieruit vrijvallende middelen voor die jaren geheerprioriteerd ten behoeve van de plannen om de doorstroom van het beroepsonderwijs te bevorderen. Structureel zijn de vrijvallende middelen voorzien voor de herinvoering van de basisbeurs en de verbreding van de aanvullende beurs.

Art 16. Onderzoek en wetenschapsbeleid

De middelen voor het Nationaal Groeifonds project «De revolutie van zelfdenkende moleculaire systemen» worden toegevoegd op Artikel 16 binnen het instrument subsidies (regelingen). Het project is begin 2022 voorwaardelijk toegekend. Afgelopen oktober heeft het consortium voldaan aan de eisen om een onvoorwaardelijke toekenning te krijgen.

Daarnaast wordt er op het opdrachtenbudget van artikel 16 vanaf 2027 € 0,6 miljoen per jaar geheerprioriteerd ten behoeve van de investering in de doorstroom beroepskolom.

Art 95. Apparaatskosten Kerndepartement

Ten behoeve van de investering in de doorstroom in de beroepskolom wordt vanaf 2027 € 1,4 miljoen per jaar van het apparaatskosten-budget van OCW overgeheveld naar artikel 4. Hiervoor wordt een deel van de

reservering voor uitvoerings- en apparaatskosten van de Coalitieakkoord-
middelen ingezet.

Tabel 2 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3	Voortgezet Onderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	10.540.967	10.678.034	10.647.874	10.591.256	10.504.001
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 9.500	- 8.500	- 8.500	- 2.000
	Stand na nota van wijziging	10.540.967	10.668.534	10.639.374	10.582.756	10.502.001
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie					
	Stand vóór nota van wijziging	5.548.367	5.443.255	5.271.079	5.225.939	5.216.258
	<i>Werkagenda Middelbaar beroepsonderwijs</i>	1.618.001	- 538.984	- 538.984	- 540.033	0
	<i>Herprioritering Carrièreperspectief onderwijspersoneel</i>	142.186	142.186	142.186	142.186	142.186
	<i>Herprioritering Salarismix Randstandregio's</i>	- 52.186	- 52.186	- 52.186	- 52.186	- 52.186
	<i>Herprioritering Kwaliteitsafspraken (vrije deel)</i>	- 90.000	- 90.000	- 90.000	- 90.000	- 90.000
	Enveloppe Kwaliteit Doorstroom beroepskolom¹	0	0	0	0	13.000
	<i>Herprioritering Doorstroom beroepskolom</i>	0	19.000	17.000	17.000	4.000
	Stand na nota van wijziging	7.166.368	4.923.271	4.749.095	4.702.906	5.233.258
6	Hoger beroepsonderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	4.447.496	4.339.281	4.323.731	4.212.311	4.079.722
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 6.200	- 5.600	- 5.600	0
	Stand na nota van wijziging	4.447.496	4.333.081	4.318.131	4.206.711	4.079.722
7	Wetenschappelijk onderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	6.743.221	6.844.527	6.906.579	6.953.965	7.025.406
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 3.300	- 2.900	- 2.900	0
	Stand na nota van wijziging	6.743.221	6.841.227	6.903.679	6.951.065	7.025.406
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid					
	Stand vóór nota van wijziging	1.608.827	1.557.096	1.528.832	1.525.623	1.525.901
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	- 600
	<i>NGF zelfdenkende moleculaire systemen OCW</i>	96.900	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	1.705.727	1.557.096	1.528.832	1.525.623	1.525.301
95	Apparaat Kerndepartement					
	Stand vóór nota van wijziging	353.652	359.621	367.754	361.794	356.196
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	- 1.400
	Stand na nota van wijziging	353.652	359.621	367.754	361.794	354.796
Totaal	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap					
	Stand voor nota van wijziging	51.238.341	55.006.161	53.736.866	52.253.261	52.128.456
	<i>Werkagenda Middelbaar beroepsonderwijs</i>	1.618.001	- 538.984	- 538.984	- 540.033	0
	<i>Enveloppe Kwaliteit Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	13.000
	<i>NGF zelfdenkende moleculaire systemen OCW</i>	96.900	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	52.953.242	54.467.177	53.197.882	51.713.228	52.141.456

¹ Deze middelen zijn afkomstig van de Aanvullende Post.

Tabel 3 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3	Voortgezet Onderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	11.189.294	10.684.334	10.650.733	10.589.672	10.507.501
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 9.500	- 8.500	- 8.500	- 2.000
	Stand na nota van wijziging	11.189.294	10.674.834	10.642.233	10.581.172	10.505.501
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie					
	Stand vóór nota van wijziging	5.541.718	5.361.940	5.313.018	5.298.785	5.248.471
	<i>Herprioritering Carrièreperspectief onderwijspersoneel</i>	0	142.186	142.186	142.186	142.186
	<i>Herprioritering Salarismix Randstandregio's</i>	0	- 52.186	- 52.186	- 52.186	- 52.186
	<i>Herprioritering Kwaliteitsafspraken (vrije deel)</i>	0	- 90.000	- 90.000	- 90.000	- 90.000
	<i>Enveloppe Kwaliteit Doorstroom beroepskolom¹</i>	0	0	0	0	13.000
	<i>Herprioritering Doorstroom beroepskolom</i>	0	19.000	17.000	17.000	4.000
	Stand na nota van wijziging	5.541.718	5.380.940	5.330.018	5.315.785	5.265.471
6	Hoger beroepsonderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	4.466.326	4.337.220	4.334.611	4.241.150	4.145.106
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 6.200	- 5.600	- 5.600	0
	Stand na nota van wijziging	4.466.326	4.331.020	4.329.011	4.235.550	4.145.106
7	Wetenschappelijk onderwijs					
	Stand vóór nota van wijziging	6.705.031	6.764.882	6.829.565	6.915.641	6.933.182
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	- 3.300	- 2.900	- 2.900	0
	Stand na nota van wijziging	6.705.031	6.761.582	6.826.665	6.912.741	6.933.182
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid					
	Stand vóór nota van wijziging	1.594.966	1.573.220	1.528.929	1.525.648	1.525.901
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	- 600
	<i>NGF zelfdenkende moleculaire systemen OCW</i>	6.150	14.650	16.450	15.850	16.850
	Stand na nota van wijziging	1.601.116	1.587.870	1.545.379	1.541.498	1.542.151
95	Apparaat Kerndepartement					
	Stand vóór nota van wijziging	351.652	357.621	365.754	359.794	354.196
	<i>Herprioritering tbv Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	- 1.400
	Stand na nota van wijziging	351.652	357.621	365.754	359.794	352.796
Totaal	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap					
	Stand voor nota van wijziging	53.247.616	53.130.724	54.266.261	52.882.833	52.704.682
	<i>Enveloppe Kwaliteit Doorstroom beroepskolom</i>	0	0	0	0	13.000
	<i>NGF zelfdenkende moleculaire systemen OCW</i>	6.150	14.650	16.450	15.850	16.850
	Stand na nota van wijziging	53.253.766	53.145.374	54.282.711	52.898.683	52.734.532

¹ Deze middelen zijn afkomstig van de Aanvullende Post.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma